

langt fra over Alt Lønningerne bragte hen til den Størrelse, som man fastsatte dem til i 1814. Der er nemlig fulden en Revision af Reguleringssummerne for Læreembederne; jeg har ladet disse trykke — og jeg hører ogsaa, at de er omdelte til Thinget —, for at de Herrer kunne have Leilighed til at sætte sig ind i, hvorledes Lærerne i Virkeligheden ere lønede. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa en Overfigt, der gives paa det sidste Blad i den lille Samling af Reguleringssummerne, hvoraf det vil fremgaa, at naar man omfatter Bærbien af de Udelser, som en Lærer efter Anordningen af 1814 bør have, saa vil det for Dernes Vedkommende beløbe sig til 1,500 Kr., for Sjællands Vedkommende, og dertil slutter sig Bornholm i den Henseende til 1,200 Kr., men undersøger man nu, hvor mange Læreembeder der har en saa høi Lønning, saa vil man finde, at der er Antallet i hvilke Misforholdet er meget betydeligt. I Viborg Amt er der f. Ex. 72 Embeder, som have en Lønning af 1,200 Kr. eller derover, men 82, som have en lavere Lønning. I Randers Amt er Forholdet gunstigere, men i Ringkjøbing Amt er der 54, der have derover og 61, der ikke have en saa høi Lønning. Hjørring Amt er det Amt, hvor Lønningerne ere aller lavest, der er nemlig 47, der have 1,200 Kr. eller derover, men 93, der have en ringere Lønning. Da nu 1,200 Kr. i og for sig er en temmelig tarvelig Lønning for en Lærer, saa har der været Anledning til at tage under Overveelse, om man ikke burde optage det Spørgsmaal paany, hvorvidt det var forsvarligt at tilstede, at der vedblivende gaves Afslag i de Forordninger, der ere gjorte ved Anordningen af 1814. I Tidens Løb er der i det Enkelte ofte foretaget Forandringer i dem. Jeg har ladet foretage Undersøgelser overalt, hvor Reguleringssummerne ikke svare til de normerede Indtægter efter Anordningen af 1814, og i mange Tilfælde er det fundet, at Kommunernes Velstand nu er gaaet saaledes frem, at der ikke kan være nogen Betenkelighed ved at nægte en Redføttelse af det normerede Beløb for Fremtiden, hvoraf altsaa Følgen er bleven, at Lærernes Lønninger i dette Tilfælde ere bleve forhøiede. Men det maa anerkjendes, at der kan være Grunde og stærke Grunde for at søge en yderligere Forbedring, og jeg veed da ikke Noget, der er mere formaalkstjenligt i den Henseende end at forsøge Alderstillagene. Forslaget gaar derfor ud paa, at der i Fremtiden skal for hver Skoleraadskreds beregnes til Alderstillæg et Beløb, der svarer til 66 Rre pr. D. Hartkorn og et i Forhold til Folketallet tilsvarende Beløb for Kjøbstederne. Derved vil der fremkomme en Sum til Alderstillæg for Lærerne af omtrent 280,000 Kr. Deraf foreslaas Statskassen at skulle udrede de 150,000, og Resten deles, som jeg siden nærmere skal komme til at forklare, mellem Skolefondene og Statskassen, saa at Statskassen kommer

til at bære den aldeles overveiende Andel i dette Beløb. Maa jeg kun tilføie dette, at Forslaget endvidere gaar ud paa, at Antallet af Alderstillagene skal svare til $\frac{3}{4}$ af Lærerne, og at det ved Regulatio for hver enkelt Skoleraadskreds skal bestemmes, hvor store Alderstillagene skulle være. I nær Forbindelse med Skolelærernes Pengevilkaar staa de Vilkaar, under hvilke de indtræde i Embederne, altsaa Kaldelsesmaaden. Der har fra forskjellige Sider været gjort Forsøg paa at foretage Forandringer hert, og jeg skal ogsaa tillade mig at foreslaa en saadan ved Lovforslagets § 20. Den gaar nemlig ud paa, at Ingen skulde kunne ansættes som fast Lærer, før han har tjent i Skolevæsenets Tjeneste i det Mindste i 3 Aar og er i en Alder af 23 Aar. En Lærer kan, naar han er heldig, have taget Skolelærerexamen, naar han er 18 Aar, og det vil da allerede være meget heldigt, naar han opnaar fast Ansættelse i 23 Aars Alderen. Tidligere tror jeg ikke, at det bør ske, og der kan efter mit Skjøn ikke være ringeste Betænkkelighed ved at vedtage denne Bestemmelse. Men der bør gaaas videre, medens jeg paa den anden Side indrømmer, at det at gjøre et Anciennitetsystem ligefrem gjældende, vilde være en saa betænkkelig Sag, at jeg ikke vover at tilraade det. Jeg har derimod tilladt mig at bringe i Forslag, at samtlige Embeder i en Skoleraadskreds deles i to Klasser, de bedre og de ringere lønede — det maa selvfølgelig være Skoleraadene, der foreslaa i den Henseende —, og fortrinlig Afgang til de bedre lønede Embeder skulde de Lærere have, som med Fliid og Dugtighed have arbeidet i Skolevæsenets Tjeneste i 10 til 25 Aar. Derved vil ikke Lidet opnaas til at fikke den dygtige, flittige og stræbsomme Lærer en Udsigt til at naae op til et bedre Embede end det, hvori han desværre nu kun altsfor ofte bliver stiddende. Erfaringen har jo desuden viist, at naar en Lærer først er sunken ned omtrent i Armod, derved at han i længere Tid har siddet i et ringe Kald, saa synker i høi Grad hans Udsigt til at blive befordret just ved hans Armod.

Det næste Punkt, jeg skal tillade mig at omtale, er Tilsynet med Skolerne. Ogsaa dette er en meget vigtig Sag. Der er ved de tidligere Forhandlinger, der ere førte her og i det andet Thing, blevet lagt stor Vægt paa en Forandring i det nu bestaaende Tilsyn. Det Forslag, som fremsattes i 1872, gik ud paa, at der skulde oprettes 8 Kredsinspektørposter ved Skolevæsenet. Under Forhandlingerne gjorde imidlertid den Anskuelse sig gjældende — eller den kom i det Mindste til Orde fra forskjellige Sider — at det vilde være heldigere at have en Skoleinspektør for hvert Amt, og til denne Række kan jeg fuldstændig slutte mig. Jeg vil strax tilføie, at det efter mit Skjøn vistnok er nødvendigt, at der ansættes i Ministeriet en Overfolsinspektør til at forestaa pørt omfangsrige og betydningsfulde Al-